

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
13.10.2020

Sak:

Orienteringssak - Evalueringsrapport eksamen våren 2020

Rapporten er strukturert etter de faste punktene som hvert semester gjennomgås på møte mellom prodekan utdanning, eksamensadministrasjonen og avdelingslederne på 1. - 5. avdeling og LL.M. Til hvert punkt sies det også noe om videre oppfølging.

For våren 2020 må den særlige situasjonen som oppstod på grunn av Covid-19, herunder endringene i eksamensformer og endringene i varigheten av de ulike prøvingene, tas i betraktning.

I korte trekk ledet Covid-19 situasjonen til at alle ordinære hjemmeeksamener ble gjennomført som normalt, men slik at den etterfølgende justerende muntlige eksamen, som ordinært er en del av denne eksamensformen, utgikk.

Alle ordinære skoleeksamener ble gjennomført hjemme, som en form for «hjemmeskoleeksamen». Disse ble avviklet på oppsatt tidspunkt og med samme varighet som skoleeksamen ville ha hatt, justert for et generelt tillegg på 45 minutter for å ta høyde for ev. tekniske problemer ved utdeling av oppgavene og opplasting av besvarelsene. På både hjemme og skoleeksamenene kunne det under årets eksamen også søkes om ekstra tid uten dokumentasjon. Den selvstendige muntlig eksamen på 1. avdeling JUR-1004 ble vedtatt gjennomført slik at studentene leverte et videoopptak av sin besvarelse av oppgaven, som ble avgjørende for karakteren, mens den etterfølgende sensorsamtalen som normalt utgjør en del av denne eksamen utgikk.

Alle studenter som skulle levere masteravhandlinger fikk anledning til å få utsatt innleveringsfristen med fire uker, uten noen form for dokumentasjon eller grunn ut over koronasituasjonen. Studenter som ønsket det fikk levere til opprinnelig frist.

Det ble ikke vedtatt noen endringer i vurderingsuttrykket. For alle eksamener ble dermed karakterskalaen A-F benyttet.

Erfaringer fra oppgavemøter

Oppgaveutvalgene er viktige for å vurdere oppgaveforslagenes relevans opp mot fagbeskrivelse, læringsutbyttebeskrivelser, pensum, undervisning, omfang i forhold til tilgjengelig tidsbruk under eksamen, samt at oppgaveteksten er klar og forståelig. Det er utarbeidet en liste hvor forventningene til deltakerne i oppgaveutvalgenes forarbeid mv. presiseres i forkant av utvalgsmøtet. Oppgavemøtene på 1. - 4. avdeling ble avholdt i god tid før eksamen og samtlige oppgaver og

sensorveiledninger var på plass innen fastsatt frist. På 4. avdeling trakk en oppgaveskriver seg underveis, noe som medførte merarbeid for avdelingsleder. På 5. avdeling førte en misforståelse til at en ny oppgaveskriver på kort varsel måtte innhentes til å skrive oppgaver til kontinuasjonseksamen/utsatt prøve til ett av emnene.

Oppfølging: Avdelingslederne ble påminnet om at det er rom for å bestille flere oppgavesett med sensorveiledning. Dette kan demme opp for vanskeligheter som kan oppstå dersom en oppgaveskriver av ulike grunner trekker seg. Oppgaver til kontinuasjonseksamen og utsatt prøve skal være på plass før oppgaveutvalgene finner sted.

Sammensetting og rekruttering til sensorkorpset

Det er av stor betydning at fakultetet til enhver tid har et sensorkorps som holder høyt faglig nivå, som er stabilt, og som kjenner vårt studieopplegg og våre emner. Det er også et siktemål at korpset skal ha kjønnsmessig balanse, bestå av både interne- og eksterne og også utgjøre en blanding av erfarne og mer uerfarne sensorer. For å oppnå dette er det viktig at sensorkorpset løpende blir oppdatert og vedlikeholdt. Det siste året er det oppnevnt flere nye sensorer til fakultetets sensorkorps, heriblant også flere nyutdannede fra fakultetet.

Oversikten over korpssammensettingen våren 2020 for 1.- 4. avdeling viser at det med unntak for JUR-1004 var få interne sensorer (totalt 27,4 % av sensorene var interne), og at det med få unntak gjennomgående var færre kvinner (totalt 38,3% av sensorene var kvinner). En jevnere fordeling ble forsøkt oppnådd når det ble sendt ut sensorforespørsler for vårens eksamen, men utfordringen var at mange takket nei eller ikke svarte.

Oppfølging: Rekrutteringsarbeid med å få inn sensorer slik at man oppnår en jevnere fordeling mellom kvinner og menn og eksterne og interne videreføres.

Karakterstatistikk vår 2020

På 1. - 3. avdeling var innleveringsprosenten litt høyere enn snittet for de siste tre årene, mens innleveringsprosenten var litt lavere enn snittet de siste tre årene på 4. avdeling.

På 1. - 4. avdeling gikk strykprosenten noe ned (spredning fra -0,8 % til -6,3 %) sammenlignet med gjennomsnittet de siste tre årene, foruten på JUR-3003 hvor strykprosenten gikk opp med +3,16 % sammenlignet med gjennomsnittet for de siste tre årene. Det er vanskelig å slutte noe bestemt om årsaken. At flere eksamener ble avvirket hjemme med tilgang på alt av kilder, sammenholdt med mulighetene for å søke om lengre tid uten dokumentasjon kan muligens forklare en nedgang, men samtidig ser vi at dette ikke gjelder alle eksamenene.

På 1. avdeling JUR-1003 er prosentandelen som får karakteren A lav i forhold til normalfordelingen og prosentandelen som får C noe høy, mens prosentandelen som får A og B på JUR-1004 er høy i forhold til normalfordelingen, og andelen D og E lav. Det er ingen store forandringer fra tidligere år. Samlet sett forholder karakterfordelingen fra begge eksamenene på 1. avdeling seg godt til normalfordelingen, slik:

A 10,92 % mot normalfordeling 10
B 27,01 % mot normalfordeling 25
C 34,92 % mot normalfordeling 30
D 22,96 % mot normalfordeling 25
E 4,19 % mot normalfordeling 10

På 2. avdeling JUR-2002 er prosentandelen som får A over tid lav i forhold til normalfordelingen, mens det er mindre avvik som er nokså jevnt fordelt mellom de andre karakterene og normalfordelingen. Våren 2020 har prosentandelen som får A og B på JUR-2002 gått noe ned sammenlignet med gjennomsnittet de siste fem årene (ned med hhv -2,26 % og -7,22 %), mens prosentandelen som får C og D har gått noe opp (med hhv. +5,66 % og +6,66 %). Det er nærliggende å se denne endringen som et utslag av at den justerende muntlige eksamen på JUR-2002 falt bort som en følge av tilpasningene av eksamen som ble vedtatt på grunn av Covid-19, slik at resultatet på den skriftlige hjemmeeksamen alene ble avgjørende for endelig karakter. På JUR-2003 er prosentandelen som får A over tid lav i forhold til normalfordelingen. Det samme gjelder i noe mindre grad karakteren B, mens karakteren C har ligget høyt sammenlignet med normalfordelingen. Våren 2020 har prosentandelen som får A og E gått noe ned sammenlignet med gjennomsnittet de siste fem årene (med hhv. -1,85 % og -8 %), mens prosentandelen som får B og D har gått noe opp (med hhv. +4 % og +7,6 %). Mest påfallende er oppgangen i andelen D og nedgangen i andelen E. Endringen kan ha sammenheng med at eksamen ble gjennomført som en «hjemmeskoleeksamen» med tilgang på alt av kilder, at alle studenter fikk innvilget 45 min ekstra til eksamen for å ta høyde for ev. tekniske utfordringer ved innlevering av besvarelsene, samt at det under årets eksamen kunne søkes om ekstra tid uten dokumentasjon.

Samlet sett forholder karakterfordelingen fra begge eksamenene på 2. avdeling seg slik til normalfordelingen:

A 2,86 % mot normalfordeling 10
B 20,36 % mot normalfordeling 25
C 40,53 % mot normalfordeling 30
D 29,45 % mot normalfordeling 25
E 6,81 % mot normalfordeling 10

På 3. avdeling JUR-2502 har karakterstatistikken over tid vært nokså i overenstemmelse med normalfordelingen, med først og fremst en noe høyere C og lavere E andel. Våren 2020 har prosentandelen som får A og B på JUR-2502 gått noe ned sammenlignet med gjennomsnittet de siste fem årene (nedgang på hhv. -3,44 % og -4,77 %), mens prosentandelen som får C og D har gått noe opp (+4,04 og +3,77). Det er nærliggende å se denne endringen som et utslag av at den justerende muntlige eksamen på JUR-2502 falt bort som en følge av tilpasningene av eksamen som ble vedtatt på grunn av Covid-19, slik at resultatet på den skriftlige hjemmeeksamen alene ble avgjørende for endelig karakter. På JUR-2503 er prosentandelen som får A over tid lav i forhold til normalfordelingen. Det samme gjelder i noe mindre grad karakteren B, mens karakteren D og E har ligget høyt sammenlignet med normalfordelingen. Våren 2020 har prosentandelen som får A og B gått marginalt opp sammenlignet med gjennomsnittet de siste fem årene (økning på hhv. +0,89 % og +1,75 %) mens prosentandelen som får C har økt markant (+12,61 %). Det har samtidig vært en markant nedgang i karakterene D og E (med hhv. -7,13 % og -8,12 %) sammenlignet med snittet de siste fem årene. Endringen kan ha sammenheng med at eksamen ble gjennomført som en «hjemmeskoleeksamen» med tilgang på alt av kilder, at alle studenter fikk innvilget 45 min ekstra til eksamen for å ta høyde for ev. tekniske utfordringer ved innlevering av besvarelsene, samt at det under årets eksamen kunne søkes om ekstra tid uten dokumentasjon.

Samlet sett forholder karakterfordelingen fra begge eksamenene på 3. avdeling seg slik til normalfordelingen:

A 5,74 % mot normalfordeling 10

B 19,9 % mot normalfordeling 25
C 40,39 % mot normalfordeling 30
D 24,47 % mot normalfordeling 25
E 9,51 % mot normalfordeling 10

På 4. avdeling JUR-3002 har karakterstatistikken over tid vært nokså i overenstemmelse med normalfordelingen, med først og fremst en noe høyere andel B og lavere E andel. Våren 2020 har prosentandelen som får A og B på JUR-2002 gått noe ned sammenlignet med gjennomsnittet de siste fem årene (nedgang på hhv. -3,62 % og -3,02 %), mens prosentandelen som får D og E har gått noe opp (hhv. med +4,39 % og +2,72 %). Det er nærliggende å se denne endringen som et utslag av at den justerende muntlige eksamen på JUR-2002 falt bort som en følge av tilpasningene av eksamen som ble vedtatt på grunn av Covid-19, slik at resultatet på den skriftlige hjemmeeksamen alene ble avgjørende for endelig karakter. På JUR-3003 viser karakterstatistikken over tid en litt lavere A, enda noe lavere B og litt høyere C, D og E sammenlignet med normalfordelingen. Våren 2020 har prosentandelen som får A gått opp +6,74 % sammenlignet med gjennomsnittet de siste fem årene, andelen B opp +0,9, mens noen færre har fått karakterene C og D (nedgang på hhv. - 3,08 % og - 3,55 %). Endringene kan ha sammenheng med at eksamen ble gjennomført som en «hjemmeskoleeksamen» med tilgang på alt av kilder, at alle studenter fikk innvilget 45 min ekstra til eksamen for å ta høyde for ev. tekniske utfordringer ved innlevering av besvarelsene, samt at det under årets eksamen kunne søkes om ekstra tid uten dokumentasjon. JUR-3004 har over tid hatt en karakterstatistikk hvor andelen A og B har vært lav sammenlignet med normalfordelingen, andelen C høy, mens andelen D og E har vært ligget litt over normalfordelingen. Våren 2020 er det først og fremst en endring i andelen som har fått A som har gått opp med + 5,86 % og andelen som har fått D som har gått ned -4,95 %. Som for JUR-3003 er det naturlig å se endringene i sammenheng med at eksamen ble gjennomført som en «hjemmeskoleeksamen» med tilgang på alt av kilder, at alle studenter fikk innvilget 45 min ekstra til eksamen for å ta høyde for ev. tekniske utfordringer ved innlevering av besvarelsene, samt at det under årets eksamen kunne søkes om ekstra tid uten dokumentasjon.

Samlet sett forholder karakterfordelingen fra alle tre eksamenene på 4. avdeling seg godt til normalfordelingen, slik:

A 11,78 % mot normalfordeling 10
B 22,02 % mot normalfordeling 25
C 33,41 % mot normalfordeling 30
D 22,22 % mot normalfordeling 25
E 10,69 % mot normalfordeling 10

Oppfølging:

Alle avdelinger sett under ett viser at andelen A og B på skoleeksamener gjennomgående er lavere enn normalfordelingen, og først og fremst andelen C noe høyere. Ettersom siktemålet er at eksamensordningen samlet sett skal gi et bilde av studentenes kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse på hver avdeling, er det verdt å merke seg at statistikken for alle eksamenene samlet sett på hhv. 1. og 4. avdeling ligger omtrent på normalfordelingen, mens det på 2. og 3. avdeling må arbeides med å få opp andelen A og B, og tilsvarende nedjustert andelen C også etter en slik samlet vurdering.

Karakterstatistikken for 5. avdeling og LL.M

Våren 2020 var det 71 studenter som leverte liten masteroppgave JUR-3902 (høyest tidligere tall vår våren 2017 da 58 leverte). På JUR-3902 forholder karakterfordelingen seg slik til normalfordelingen våren 2020:

- A 22,54 % mot normalfordeling 10. Vår 2020 innebærer dette en endring på -1,9 % sammenlignet med de siste 8 semestrene.
- B 33,8 % mot normalfordeling 25. Vår 2020 innebærer dette en endring på +4,8 % sammenlignet med de siste 8 semestrene.
- C 32,39 % mot normalfordeling 30. Vår 2020 innebærer dette en endring på -3,5 % sammenlignet med de siste 8 semestrene.
- D 8,45 % mot normalfordeling 25. Vår 2020 innebærer dette en endring på -1,56 % sammenlignet med de siste 8 semestrene.
- E 2,82 % mot normalfordeling 10. Vår 2020 innebærer dette en endring på +2,13 % sammenlignet med de siste 8 semestrene.

Våren 2020 var det 17 studenter som leverte stor masteroppgave JUR-3901 (opp 2 fra vår 2019). På JUR-3901 forholder karakterfordelingen seg slik til normalfordelingen våren 2020:

- A 52,9 % mot normalfordeling 10. Vår 2020 innebærer dette en endring på +7,64 % sammenlignet med de siste 4 årene.
- B 35,29 % mot normalfordeling 25. Vår 2020 innebærer dette en endring på +3,28 % sammenlignet med de siste 4 årene.
- C 11,76 % mot normalfordeling 30. Vår 2020 innebærer dette en endring på -7,6 % sammenlignet med de siste 4 årene.
- D 0 % mot normalfordeling 25. Vår 2020 innebærer dette en endring på -1,67 % sammenlignet med de siste 4 årene.
- E 0 % mot normalfordeling 10. Vår 2020 innebærer dette en endring på -1,67 % sammenlignet med de siste 4 årene.

Oppfølging JUR-3902 og JUR-3901: Generelt oppnår en høy andel av studentene karakterene A og B på masteroppgavene JUR-3902 og JUR-3901, sammenlignet med normalfordelingen. Dette må imidlertid ses i lys av at studentene er kommet svært langt på studiet sitt når de skriver masteroppgavene og generelt har opparbeidet seg høy kunnskap, høye ferdigheter og generell kompetanse. I tillegg kommer at det er sannsynlig at JUR-3901 fortrinnsvis velges av allerede sterke studenter. At en høy andel av studentene oppnår karakterene A og B skiller seg ikke fra resultatene ved de juridiske fakultetene i Bergen og Oslo. På JUR-3902 er endringene våren 2020 små sammenlignet med tidligere, og viser først og fremst en oppgang i antall studenter som oppnådde karakteren B (+ 4,8 % fra snittet de 8 tidligere semestrene). På JUR-3901 viser tallene først og fremst en økning i antall A (+7,64 %), som korresponderer ved en tilsvarende nedgang i antall C (-7,6 %). Fordi så få studenter skriver stor master, er det ekstra utfordrende å lese noe bestemt ut av disse endringene. Det er tenkelig at det at studentene på både JUR-3902 og JUR-3901 våren 2020 som følge av koronasituasjonen kunne be om 4 uker utsatt leveringsfrist, uten noen form for dokumentasjon eller grunn ut over koronasituasjonen, forklarer noe av økningen i antall A og B. Våren 2020 var det imidlertid også noen studenter som fikk karakteren F, noe som indikerer at hele karakterskalaen er i bruk også når det gjelder sensur på masteroppgaver.

Karakterstatistikken for spesialfagene på 5. avdeling og emnene på LL.M inneholder ikke nok sammenligningsgrunnlag tilbake i tid til at det er mulig å slutte noe bestemt ut av det i rapporten.

Enkelte fag er det dessuten svært få studenter som tar eksamen i, noe som gjør det vanskelig å slutte noe særlig ut av tallmaterialet.

Oppfølging: Utviklingen i normalfordelingen må følges opp innenfor hvert av spesialfagene.

Eksamensavviklingen

Situasjonen med Covid-19 skapte nye utfordringer og stort arbeidspress, men både administrasjonen og avdelingslederne er enige om at årets eksamensgjennomføring var vellykket. I tillegg er inntrykket at studentene stort sett har vært fornøyde med årets gjennomføring.

Særlig trekkes JUR-1004 frem som en eksamen som gikk over all forventning. Det var mye arbeid og usikkerhet rundt JUR-1004 etter at Covid-19 inntraff, og det ble relativt seint i semesteret bestemt at studentene skulle levere en videopresentasjon fremfor å holde en muntlig presentasjon på campus. I denne sammenhengen var gjennomføringen av prøveeksamen i emnet svært viktig, hvor man fikk høstet viktige erfaringer og dermed luket ut flere potensielle fallgruver som kunne oppstå under eksamen.

Fusk

Under eksamensavviklingen våren 2020 ble 17 besvarelser behandlet av fuskeutvalget. Det er et forholdsvis lavt antall sammenlignet med studentmassen ved Det juridiske fakultet og antall innleverte eksamensbesvarelser, men det er et høyt antall sammenlignet med tidligere år. Seks besvarelser ble videresendt til Seksjon for studieadministrasjonen (SSA) ved UiT, og fem av disse ble sendt videre til Universitetets klagenemda for behandling. At fem av seks saker er gått videre til klagenemda tyder på at fuskeutvalget i overveiende grad har lagt riktige vurderinger til grunn for de saker som er sendt videre fra fakultetet.

Oppfølging: På bakgrunn av at det stadig er utskiftninger av avdelingsledere, vil det bli utarbeidet noen retningsgivende momenter som avdelingsleder kan ta utgangspunkt i ved vurderingen av hvorvidt en sak skal behandles av fuskeutvalget. Ordlyden i fakultetets reglement for selvstendighet og kildehenvisninger vil bli gjennomgått for å se om kriteriene kan formuleres tydeligere. Fuskeutvalget tar SSA og klagenemdas avgjørelser til etterretning i senere saker.

Klagesaker

Fakultetet har mottatt 382 klager på karakter i år, noe som er langt flere enn antallet i 2019 (207 stk.), 2018 (244 stk.) og 2017 (182 stk.).

Våren 2020 ble det på 1. avdeling mottatt totalt 33 klager; på 2. avdeling 99; på 3. avdeling 89 og på 4. avdeling 140. I sammenligningen må det huskes på at 4. avdeling har en eksamen mer enn de øvrige avdelingene.

Våren 2020 viser klagestatistikken at mer enn halvparten av klagenes (51,05 %) ikke ledet frem, det vil si at karakteren blir uendret etter klage. Dette tallet har gått oppover de siste tre årene. Blant klagenes som leder til endring viser statistikken at 31,68 % ble endret til gunst, mens 14,4 % av klagenes ledet til en dårligere karakter.

Gjentaksstudenter utgjør en betydelig del av antall klager som framsettes. Våren 2020 utgjorde gjentaksstudenter 39 % av klagesakene som kom inn, mot 33 % i 2019 og 41 % i 2018.

Fakultetet mottok en klage på formell feil. Klagen var signert av flere studenter og den var basert på at det hadde vært for enkelt å få innvilget ekstra tid på eksamen. Klagen fikk ikke medhold i Studieutvalgets behandling av saken, og heller ikke i etterfølgende behandling i Universitetets klagenemnd.

Det har i vår vært 31 tilfeller av vesentlig karakteravvik, og de fleste knytter seg til klagebehandling av hjemmeeksamen (19 stk.). I tillegg er det et betydelig antall på 4. avdeling (14 stk.), noe som også var tilfelle i 2019. Disse tallene må imidlertid ses i lys av det totalt sett bare på 1. – 4. avdeling alene var 1754 innleverte eksamensbesvarelser.

Oppfølging: Det er grunn til å se økningen i antall klager på karakter i sammenheng med at justerende muntlig eksamen utgikk på alle hjemmeeksamener, samt på JUR 1004. I tillegg kommer at mange studenter nok opplevde at studiesituasjonen og eksamensforberedelsene ble påvirket negativt som følge av Covid-19.

Avdelingslederne oppfordres til å se nærmere på antall klager til gunst og antall klager til ugunst, for å se om det er noen kommisjoner som skiller seg ut.

Fakultetet bruker store ressurser på klagebehandling og gjentak. Det er iverksatt tiltak bl.a. med nye eksamensordninger og vurderingsuttrykk som trer i kraft f.o.m. Kull 2020. Erfaringer fra dette må følges opp.

Statistikken for vesentlige karakteravvik har blitt gjennomgått med særlig sikte på å identifisere sensorer som skiller seg ut ved enten å være «streng» både i ordinær sensur og i klagesensur, eller ved å være «snille» i både ordinær og klagesensur. I tillegg er det sett nærmere på sensorer som sensurerer svært mange besvarelser/masteroppgaver og som tenderer til å være særlig streng eller snill uten at dette skjer helt konsekvent. Disse sensorene følges opp særlig av avdelingsleder, i første rekke ved at de får en tilbakemelding på hva statistikken viser. Fremover vil vi også styrke kvalitetssikringen av klagekommisjoner ved at avdelingsleder setter opp forslag til sammensetning av disse til administrasjonen på forhånd.

Kontinuasjoneksamen og utsatte prøver fra våren 2020

På 1. – 4- avdeling tok 130 studenter utsatt prøve / kontinuasjonseksamen. Dette utgjør en økning fra siste tre år hvor tallene var hhv. 113 stk. (2019), 90 stk. (2018) og 87 (2017). Det er nærliggende å knytte årsaken til Covid-19 pandemien, samt det at alle studenter ved UiT våren 2020 fikk anledning til å melde seg opp til utsatt prøve på grunnlag av egenmelding uten nærmere krav til dokumentasjon. Gjennomføringen av kontinuasjonseksamen og utsatt prøve gikk bra, og avdelingsledere har ikke hatt noe å utsette på gjennomføringen. Det foreligger ikke ennå karakterstatistikk fra kontinuasjonseksamen og utsatt prøve.

Kristine Helen Korsnes
prodekan utdanning

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur